

Kvalitní a dostupná psychiatrická péče je prioritou Ministerstva zdravotnictví i České psychiatrické společnosti

12.5.2023 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Reforma péče o duševní zdraví dalece přesahuje jedno volební období a je nezbytná dlouhodobá shoda na jejím směřování. Dosavadní výsledky v této oblasti jsou již v systému péče znatelné.

Jde o systémovou změnu v poskytování psychiatrické péče, kde se změny dějí ve všech oblastech (ambulantní, lůžkové, komunitní) a další kroky ministerstvo ve spolupráci s ostatními rezorty a organizacemi, vč. odborného garanta reformy ČPS ČLS JEP, podniká. Hlavním cílem reformy, ke kterému se hlásíme, je humanizace a kvalita poskytování služeb o lidi s duševním onemocněním.

V předchozím období reformy byly připraveny a pilotně ověřeny nové komunitní služby (vzniklo 30 center duševního zdraví pro pacienty s těžkým průběhem psychotických a afektivních poruch a další multidisciplinární týmy pro děti, seniory, pacienty s problematikou závislostí a nařízeným ochranným léčením), rozběhla se transformace služeb v psychiatrických nemocnicích (626 nových akutních lůžek, definice systému kvality péče) a proběhla modernizace a výstavba nových akutních psychiatrických oddělení ve všeobecných nemocnicích, došlo k pozitivním změnám ve financování zdravotních služeb v oblasti psychiatrie.

Nicméně kapacita jednotlivých služeb je stále nedostatečná a zatím tedy nemohlo dojít k systémové změně. Klíčovým problémem, který v současnosti brzdí rozvoj služeb pro duševně nemocné a který snižuje dostupnost psychiatrické péče při současném nárůstu potřeby, je nedostatek odborného personálu. Nejcitlivější je situace v dětské a dorostové psychiatrii. Ministerstvo zdravotnictví proto letos vypsal speciální dotační program na místa nových lékařů, kteří se vzdělávají v oboru dětská a dorostová psychiatrie, o která byl velký zájem. Snížila se i administrativní bariéra pro výši úvazku školitele v tomto oboru a nemocnice tak mohou snadněji zajistit školící místa.

“Ministerstvo zdravotnictví oproti předchozím letům vypsal dvojnásobný počet rezidenčních míst pro lékaře ve specializačním vzdělávání pro obor dětská a dorostová psychiatrie. Pro rok 2023 se zvedla i částka určená pro hrazení nákladů na zajištění této formy vzdělávání u dětských a dorostových psychiatrů z 35 tisíc na 55 tisíc měsíčně. Zájem o rezidenční místa převyšoval počet vypsanych míst. Vedle toho se také zvýšila částka dotace pro základní psychiatrický kmen, a to z 10 tisíc na 35 tisíc na měsíc,” uvedl ministr zdravotnictví Válek.

Připravuje se projekt na podporu vzdělávání dětských psychiatrů a zvýšení motivace volit tento obor. Byl rovněž schválen vzdělávací program Lékařská psychoterapie, který umožní lékařům dokončit plné vzdělání v psychoterapii. Ta je klíčovým léčebným přístupem v tomto oboru a připravují se možnosti zapojit i další nelékařské profese do psychoterapeutických intervencí.

“Česká psychiatrická společnost ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví dlouhodobě pracují na zatraktivnění oboru pro zájemce o studium i atestaci tak, aby došlo k personální stabilizaci oboru jako takového. Na základě provedených analýz pomocí volitelných kurzů v

prvních ročnících medicíny lákají studenty do moderního neurovědního oboru, jakým psychiatrie je,” řekla předsedkyně ČPS ČLS JEP Simona Papežová.

Dále ministerstvo vypsaló dotační program z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) na podporu akutní a specializované lůžkové psychiatrické péče, a to v celkové výši 888 mil. Kč, z nichž jsou cca 2/5 vázány na rozvoj a dostupnost dětské akutní lůžkové psychiatrické péče.

Reforma péče o duševní zdraví zasahuje do celého spektra potřeb lidí s duševním onemocněním, i těch, u kterých by se mohlo duševní onemocnění rozvinout a je zde nutná meziresortní spolupráce. Ministerstvo zdravotnictví mělo zájem na jejím pokračování, a proto převzalo vedení a úkoly Rady vlády pro duševní zdraví, která se v loňském roce transformovala do vládní Národní rady pro duševní zdraví, pod vedením vicepremiéra vlády – ministra zdravotnictví. Smyslem transformace bylo zachování nejvyššího politického zastoupení rezortů, regionů, plátců a multidisciplinárního charakteru rady – zajištění koordinace její činnosti odborníkem na duševní zdraví (výkonný místopředseda rady prof. Tomáš Kašpárek), posílení zastoupení lidí se zkušeností s duševním onemocněním, s transparentním mechanismem jejich nominace.

„Hlavními cíli Národní rady pro duševní zdraví pro následující rok jsou dokončení koncepčního materiálu pro komplexní síť péče o člověka v krizi, dokončení národní koncepce ochranného léčení, či zvýšení dostupnosti služeb odborníků s psychoterapeutickým vzděláním. Probíhají intenzivní práce nutné pro pokračování změn v celém systému psychiatrické péče, včetně psychiatrické péče pro děti a dorost, rozšíření počtu lůžek akutní péče ve všeobecných i psychiatrických nemocnicích, vznik akutních ambulancí, rozvoj stacionární péče, zvyšování kvality péče. Mnohé cíle jdou napříč resorty a bez koordinace, které se Ministerstvo zdravotnictví ujalo, a vzájemné spolupráce by nebylo možné je uskutečnit,” doplnil výkonný místopředseda Národní rady pro duševní zdraví Tomáš Kašpárek.

Mezi další cíle Ministerstva zdravotnictví a odborných společností je i optimalizace úhrad v ambulantní péči a zajištění možnosti využívat telemedicínu. Také se díky spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy zvyšuje dostupnost preventivních opatření ve školách a běží projekty na rozvoj preventivních opatření pro děti a další jsou v přípravě.

Ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí a komunitními službami plánujeme posílit téma duševního zdraví u sociálních služeb, které s dětmi už nyní pracují (sociálně-aktivizační služby pro rodiny a děti). Pro zvýšení dostupnosti ambulantní péče je nutné zapojit další pracovníky do péče o duševně nemocné, především psychiatrické sestry a adiktology, v rámci tzv. ambulancí s rozšířenou péčí, které s podporou Ministerstva zdravotnictví a pojišťoven nyní vstupují do systému.

„Duševní zdraví je jedním z hlavních předpokladů plnohodnotného života i zapojení do společnosti. Je naší povinností nejen zajistit pro pacienty kvalitní péči, ale také rozvoj psychiatrické péče v České republice tak, aby splňovala standardy dnešní medicíny. Na tomto místě bych rád vyzdvíhl přínos Národní rady pro duševní zdraví, kterou po odborné stránce vede pan profesor Kašpárek. Je to člověk na svém místě. Vážím si ho nejen lidsky, ale především jako velkého odborníka,” uzavřel ministr zdravotnictví Vlastimil Válek.

<https://www.mzcr.cz/tiskove-centrum-mz/kvalitni-a-dostupna-psychiatricka-pece-je-prioritou-ministerstva-zdravotnictvi-i-ceske-psychiatricke-spolecnosti>